Recensie: Amadou ****1/2

Bronks Brussel
zondag 16 maart 2025

foto © Karolina Maruszak

Recensie:
Een bijzonder mooie en genereuze voorstelling is Amadou van Laika. Regisseur Jo Roets neemt daarbij afscheid van het gezelschap dat ie mee oprichtte om ruimte te maken voor de nieuwe makers door nog een laatste keer naar de kern te gaan van wat ie al zijn ganse carrière doet: verhalen vertellen. Inspiratie vond de voorstelling bij het werk van de Malinese auteur Amadou Hampé¢té Bé¢ die de mythische, orale verhalen uit het collectieve geheugen van het Peulvolk verzamelde en neerschreef. Hoofdboodschap van deze prachtige voorstelling die Aminata Demba schreef, concipieerde en speelt waarbij ze live begeleid wordt door twee muzikanten: Sam Gysel en Issa Ndour, is dan ook om het woord aan elkaar door te geven wat in de context van Laika nu een bijkomende symboliek krijgt. 'Vertel! Vertel! Vertel!' klinkt het op het einde uitnodigend uit haar mond terwijl ze zelf een uur aan een stuk moeiteloos de kinderen op haar hand krijgt en houdt wanneer ze hen meeneemt op reis.

Vanuit onszelf en zichzelf start Aminata wanneer we plaats hebben genomen op de oranje bankjes nadat we onze schoenen hebben uitgedaan. We zitten in een ovaal rond haar, wat al meteen een huiselijke sfeer oproept. Twee muzikanten die gespecialiseerd zijn in Afrikaanse muziek begeleiden haar op onder andere kalebas, balafoon, kora, shaker, akoestische gitaar, synths, djembé, enzovoort.
Het klankbedje wordt verder aangevuld met geluiden die lijken alsof ze van achter ons komen. Het moet gezegd, het surround geluidsontwerp is magistraal. De kinderen blijven geloven dat er een deur achter hen dichtgegooid wordt, een koor achter hen zingt, of dat ze omgeven worden door dieren, enzovoort. De kracht van de verbeelding komt hier tot uiting.
Aminata vertelt ons meteen dat we in het theater geen gevangene van de tijd zijn en er dus geen haast of drukte te pas komt. 'Talio' zingt ze waarop de kinderen antwoorden met 'Tallaté' wat doorheen de voorstelling ook het middel blijkt om te testen of ze de jonge toeschouwers nog mee heeft op haar reis. Verder zal ze letterlijk tussen haar toeschouwers wandelen, hen aanspreken en vragen om hun naam te zeggen, en zal ze hen ook in de handen laten meeklappen op het aanstekelijke ritme van de muziek. Aan interactie kortom géén gebrek in Amadou.
De actrice vertelt dat ze ooit eens gestraft werd door haar mama omdat ze haar schildpad bij haar poten vastpakte, aan een touw vastbond en daarmee door de kamer rende terwijl het arme beest ondersteboven hing, heen en weer slingerde en haar buik opzwol.
Nadien krijgen we te horen dat haar mama wel degelijk van haar hield ook al luisterde Aminata soms niet en

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.

kon ze wel eens een vervelend en stout kind zijn. Maar het is dan dat ze haar fantasie even de vrije loop kon laten in het verhaal van een Peulkind dat op zoek ging naar zichzelf. Zo treedt ze in de voetsporen van de West-Afrikaanse verhalenvertellers, de griots en als je wil, ook die van Jo.
Want Aminata vroeg zich toen al af, of er een plan is voor het leven. Een vraag die ze aan god zou willen stellen. Dat brengt haar bij haar reis naar zichzelf, naar Amadou. 'Waar je vandaan komt, is waar je naartoe gaat.' zegt ze daarover. Niet veel later weet ze ons in geen tijd te verleiden als een opdringerige kikker, een goede verkoper van een ring met een groene edelsteen op een drukke markt. De sfeer van hoe men in Afrika zaken doet, weet ze zo in geen tijd op te roepen.
Het is daar dat ze Amadou ontmoet maar ook uit het oog verliest zodat ze hem gaat zoeken. Maar er zijn bijzonder veel Amadou's in de buurt zo blijkt. Via de genereuze tantes die onder het motto 'Elke gast moet met meer vetrollen vertrekken dan ie gekomen is' haar aanmoedigen om te eten: 'Eet. Eet. eet! Mange ma fille!' komt ze een graatmagere woestijnbok met een oog en een bochel tegen die gekust wil worden. En hoewel ze door een nijlpaard met stress gered wordt, zal ze toch vooral met zichzelf bezig zijn en er geen oren naar hebben wanneer dieren haar hulp nodig hebben.
Daarnaast luistert ze ook niet naar de goede raad van de griot om het groene pad te volgen, maar volgt ze dat van de kraaien: het rode omdat dat veel korter zou zijn. Héérlijk gewoon is de mimiek van een meisje op de eerste rij dat we dan zien. Die tikt met haar handpalm op haar voorhoofd.
Inderdaad, het is niet de beste keuze want Aminata valt in de put en een python komt op haar af die elke zeven jaar een prooi gegeven wordt zodat de kraaien en hun nesten met rust gelaten worden. Kan zij nog wel rekenen op de hulp van de dieren wanneer ze in nood verkeert als ze zelf zo egoïstisch blijkt? Zullen die wel tijd hebben? En wat met de klimaatverandering die een grote impact op hen heeft? Dat ontdek je in Amadou waarin verschillende prachtige levenswijsheden zitten.
Zo gebruikt Aminata een rode peper die op je tong ligt als metafoor dat als je iets kwetsend zegt tegen een ander dat in het hart van die kan branden: 'Net zoals deze peper op je tong loeit, kunnen harde woorden in de harten van anderen branden. Denk na voor je spreekt.' En verder trekt de voorstelling uiteraard ook de multiculturele kaart. Aminata zegt bijvoorbeeld dat een zwarte kip ook witte eieren legt en looft verder vergevingsgezindheid en hulpvaardigheid: 'Help alles en iedereen in nood. Ware magie wordt gevonden in groothartigheid.' Terloops krijgen we mee dat stof aan de benen beter is dan stof aan de billen.
Amadou van Laika is kortom een wondermooie, genereuze voorstelling op de cadans van een kalebas. Vertel het verder en laat je tong dansen!
< Bert Hertogs >
Credits:
concept & spel Aminata Demba tekst Aminata Demba regie Jo Roets live muziek Sam Gysel & Issa Ndour dramaturgie & coaching tekst Mieke Versyp scenografie Peter De Bie kostuums Leentje Kerremans lichtontwerp Thomas Stevens geluid Tom Van den Brande techniek Rik Van Gysegem, Anton Van Haver, Frederic Veugelen coé¶rdinatie productie & techniek Pieter Smet stage Lina Bernaerts

Dit artikel en zijn foto zijn auteursrechtelijk beschermd.
Herdistributie zonder schriftelijk akkoord is verboden.
This article and its picture are copyrighted.
No redistribution allowed.